

Brabantse Uitkeringsgerechtigden Samen Burgerkracht Uit Samenwerking.

Brabantse Koepelorganisatie BUS, Hoefstraat 175, 5014 NK Tilburg
Contacten: per e-mail: info@debus.nl en voor info: web: www.debus.nl

---

Zo kun je een succesvolle sociale wijkonderneming opzetten.

Sociale wijkondernemingen kunnen een buurt of wijk laten bruisen. Maar om het zover te laten komen zul je, als initiatiefnemer(s), geduld, veerkracht en doorzettingsvermogen nodig hebben. Wat moet je zoal weten voor je ermee aan de slag gaat.

Sociale wijkondernemingen hebben de kracht om de buurt te laten bruisen, mensen bij elkaar te brengen en positieve dingen te laten gebeuren. Denk aan leuke culturele activiteiten, groene initiatieven, helpende handjes, taalmaatjes, toffe (ontmoeting) plekken voor jong en oud. Talentontdekking en persoonlijke groei.

Eind 2022 heeft de Leefbaarheidsalliantie een onderzoek gepubliceerd naar de kracht van wijkondernemingen. Vier jaar lang trokken de onderzoekers samen op met zes wijkondernemingen in een grote stad in Nederland. Ze hielden interviews met inwoners, initiatiefnemers en stakeholders. Ze brachten de organisaties, de gemeente en partners samen en deden als onderzoekers hun observaties.

De publicatie is een korte weergave van de gezamenlijke ontdekkingstocht en laat de ontwikkelingen en uitdagingen van zo'n sociale wijkonderneming zien. De onderzoekers hebben daarbij waardevolle inzichten en tips verzameld voor iedereen die een sociale wijkonderneming wil starten. Een belangrijke factor voor het succes van sociale wijkondernemingen is bijvoorbeeld het organisatietalent van de initiatiefnemer/coördinator. In combinatie met passie, een sterke persoonlijke gedrevenheid en veel creativiteit maakt dat het succes van de initiatieven.

Bij deze doen we 10 aanbevelingen om het bij u onder uw aandacht te brengen en naar wij hopen dat u in uw wijk of buurt en dergelijk initiatief van de grond kan gaan komen, mits deze er al niet is.

Wat is een wijkonderneming?

- * Met wijkonderneming wordt bedoeld dat mensen in de wijk samen iets 'ondernemen' om hun leefomstandigheden of leefomgeving te verbeteren.
- * Wijkondernemingen kunnen sterk van elkaar verschillen.
- * Ze kunnen zich richten op het behoud van buurtvoorzieningen, het overnemen van een wijkcentrum of het schoonhouden van de eigen wijk.

Maar één ding hebben ze gemeen: het zijn initiatieven van en door wijkbewoners die zich willen inzetten voor hun eigen wijk. Ze doen dit niet voor de overheid, maar voor zichzelf, met hun eigen regie en op hun eigen manier.

Vorm van afhankelijkheid:

Om deze regie daadwerkelijk zelf te kunnen uitvoeren, is het belangrijk dat bewoners financieel. En organisatorisch onafhankelijk zijn en dat de wijkonderneming de juiste rechtsvorm krijgt, zoals een vennootschap, eenmanszaak, maatschap, vof, cv, coöperatie, vereniging of stichting.

Rechtsvorm:

Aangezien het Burgerlijk Wetboek geen specifieke rechtsvorm voor wijkondernemingen kent, moeten oprichters van een wijkonderneming een keuze maken uit een van de bestaande rechtsvormen. Omdat elke rechtsvorm voor- en nadelen heeft, kan het kiezen van de juiste rechtsvorm een uitdaging zijn. Daarnaast biedt de wet veel ruimte om de gekozen rechtsvorm aan te passen aan de specifieke wensen en behoeften van de wijkondernemingen via statuten en reglementen. Het oprichten

van een wijkonderneming is dus GEEN overhaaste beslissing, maar vereist zorgvuldige voorbereiding en afwegingen.

De aanbevelingen van het onderzoek: Zin in de Wijk:

- 1) Snap wat de buurt nodig heeft:** Leer de wijk en haar bewoners kennen. En zorg dat je met veel verschillende type bewoners om kunt gaan. Om een sterke basis te leggen voor een sociale wijkonderneming, is het essentieel om de specifieke behoeften en uitdagingen van de lokale gemeenschap te identificeren. Breng in kaart welke problemen er spelen en waar de kansen liggen voor positieve verandering.
- 2) Betrek wijkbewoners zo veel mogelijk:** De betrokkenheid van de gemeenschap is cruciaal voor het succes van een wijkonderneming. Creëer een participatieve aanpak waarbij buurtbewoners actief kunnen bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van projecten. Zet activiteiten op die passen bij de wijkbewoners en die zichtbaar zijn voor hen.
- 3) Bundel je krachten:** Zoek naar samenwerkingsverbanden met andere organisaties, zoals lokale bedrijven, non-profitorganisaties, en overheidsinstanties. Deze partnerschappen kunnen waardevolle middelen, kennis en netwerken bieden om de impact van de wijkonderneming te vergroten.
- 4) Investeer in goede relaties:** Met de wijkmanagers en anderen die kansen bieden om te groeien. Want wijkmanagers en andere ambtenaren die verbindingen leggen zijn belangrijk voor de ontwikkeling van een sociale wijkonderneming. Zij fungeren al brug naar de rest van de gemeente en denken mee over ondersteuning.
- 5) Wees toekomstproof:** Een sociale wijkonderneming moet niet alleen op korte termijn impact hebben, maar ook op de lange termijn duurzaam zijn. Denk na over hoe de onderneming financieel stabiel kan blijven en welke strategieën er zijn om dit te bereiken.
- 6) Voor iedereen een feestje:** Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat de wijkonderneming inclusief is en toegankelijk voor alle leden van de gemeenschap, ongeacht achtergrond, leeftijd, geslacht of andere kenmerken. Creëer een veilige inclusieve omgeving waarin iedereen zich gehoord en betrokken voelt. Zorg voor passie voor je doelgroep, van kinderen, jongeren, volwassen tot ouderen.
- 7) Investeer in capaciteitsopbouw:** Zorg ervoor dat de medewerkers en vrijwilligers van de wijkonderneming de nodige vaardigheden en kennis hebben om effectief te kunnen opereren. Investeer in capaciteit en biedt training en ondersteuning aan het team.
- 8) Leer van best practices:** Onderzoek andere succesvolle sociale wijkondernemingen en leer van hun ervaringen. Identificeer best practices en pas deze toe op de specifieke context van de eigen wijkonderneming.
- 9) Leef je in de positie van de gemeente:** Ken haar doelstellingen, weet deze te vertalen naar de wijk en wijkbewoners, begrijp de taal van ambtenaren. Stel je gelijkwaardig op, durf kritisch en onafhankelijk te zijn.
- 10) Wees veerkrachtig:** Het opzetten en runnen van een sociale wijkonderneming is een uitdagend proces. Wees veerkrachtig in het omgaan met tegenslagen en leer van eventuele mislukkingen. Blijf openstaan voor nieuwe ideeën en blijf continu leren en verbeteren.
Een succesvolle sociale wijkonderneming kent een duidelijke visie en missie en zet activiteiten op die daarmee in lijn zijn. Dat ook om een kritische houding, evaluatie en monitoring.
Hoe dit op te pakken verschilt per initiatief en hangt natuurlijk ook samen met je team en doelgroep. Check regelmatig of je op de goede koers zit en leer van de informatie die je hierover ophaalt. Een mooie kans ligt in samenwerking met kennisinstellingen die veel expertise hierop bieden.

BUS is in een dergelijke vorm ook al jaren actief en begaan:

In de regio Brabant Noordoost loopt een project met de naam: Leefbaarheid in de dorpen. Dit project loopt al een aantal jaren en is een initiatief vanuit vele gelederen van de regio. Op basis van opgedane kennis en expertise zou BUS graag aan de nieuwe initiatieven deel willen nemen. Stelt u onze aanwezigheid, samenwerking op prijs mail dit dan naar: info@debus.nl
Wij verwijzen u graag naar onze website: www.debus.nl

Tilburg, 24 juli 2023

Bestuur BUS